

Janáčkův máj ozdobí i portugalská hvězda

Kateřina Englichová

Letošní festival Janáčkův Máj se představí také v Praze. Josef Suk (housle) a Kateřina Englichová (harfa) se zúčastní prezentace 28. března v budově Senátu Parlamentu ČR.

Oba protagonisté pak obohatí i průběh samotného dvaatřicátého ročníku Janáčkovy máje v Ostravě, jenž se uskuteční od 21. května do 8. června 2007.

Na programu budou tradiční díla Leoše Janáčka, Ludwiga van Beethovena, Wolfganga A. Mozarta, Alexandra K. Glazunova a dalších klasiků. Zazní i věčné téma v hudbě, písních a sonetech Williama Shakespeara, nazvané „Obnov svou sílu, lásko“. Festival ozdobí také hvězda světové world music, zpěvačka Mariza, s portugalským fadem (styl, který ztělesňuje tradici portugalské lidové hudby a poezie).

Mariza v Ostravě vystupovala už v roce 2005 a tehdy ji jako jednu z hvězd festivalu Colours of Ostrava vítalo na pódiu několik tisíc lidí. Na Janáčkově máji bude zpívat v komornějším prostředí Divadla Antonína Dvořáka. "Museli jsme ji poslat i fotografii z místa, kde bude vystupovat. I když jednání bylo složité, nakonec jsme se dohodli. Prostředí divadla ji zřejmě oslovilo," řekl ředitel festivalu Jaromír Javůrek.

Příznivci klasické hudby se mohou těšit na koncert houslisty Gidona Kremera, který vystoupí se souborem Kremerata Baltica, složeného z umělců pobaltských zemí. Na festivalu letos vystoupí kromě jiných souborů Česká i Brněnská filharmonie. Nebude chybět ani jazzový víkend a festival také zavítá již tradičně na Slezskostravský hrad. Loňský mezinárodní hudební festival Janáčkův máj navštívilo rekordních více než sedm tisíc posluchačů. Jak tomu bude letos? Uvidíme...

Judita učarovala

Pancéřované sklo, zlacený rám a v něm **Judita**. Jedno z nejvýznamnějších děl dvacátého století od Gustava Klimta vzbudilo v ostravském Domě umění nebývalý zájem. Během jednoho měsíce sem přišlo na výstavu neuvěřitelných deset a půl tisíce lidí. Mezi návštěvníky byli i ostravští senioři, kterým se osobně věnoval historik umění Mgr. Jiří Jůza.

GVU v Ostravě, jejímž zřizovatelem je Moravskoslezský kraj, získala obraz v roce 1950 jako konfiskát německého majetku. Od té doby už obraz několikrát vystavila jako součást kolekce rakouských malířů. Ale poprvé se dílo setkala s tak obrovským ohlasem. Proč? Díky nápadu a štědrosti Jana Světlíka, předsedy představenstva skupiny Vítkovice Holding (generální partner výstavy), byla Judita poprvé umístěna jako pravý skvost zcela samostatně a pod pancéřovaným sklem.

Jan Světlík přitom zaplatil statisíce korun za vše, co souviselo s produkcí výstavy, včetně propagace. Ale přesto ještě zbývá otázka: čím je Klimtův obraz tak dráždivý? "Judita s Holofernovou hlavou znamená symbol trestající spravedlnosti. V samotném provedení pak autor kombinuje hetéru se slastně

přivřenýma očima a moderní fyziognomii s orientálně byzantskou nádhrou průsvitného šatu i zlaceného pozadí," uvádí historik umění Jiří Jůza. „Nutno však říci, že přes veškerý zájem, v současné době není obraz na prodej, v majetkem Moravskoslezského kraje. O prodeji by mohla být řeč pouze v případě splnění několika specifických a hypotetických podmínek. Pak by se mohla vést mediální show kolem tohoto díla a teprve poté by se Judita mohla ucházet o nového zájemce na světově proslulých uměleckých aukcích v New Yorku či Londýně.

Tam by obraz mohl být prodán asi za miliardu korun", dodává Jůza.

Pro úplnost je potřeba dodat, že základ sbírkám ostravského Domu umění položil stavitel, vášnivý sběratel a mecenáš František Jureček.

Do fondu vznikající galerie vložil přibližně sto dvacet děl, převážně maleb z druhé poloviny devatenáctého století.

Když se v roce 1952 stal Dům umění krajskou galerií, fond obsahoval asi dva tisíce položek. „Dnes máme ve sbírkách přibližně dvacet tisíc grafik a kreseb, na tři sta padesát plastik a dva tisíce dvě stě obrazů," vysvětluje Jiří Jůza. A kam se Judita odebere po ukončení výstavy? „Bude uschována na bezpečném místě. Ale v příštím roce by se měla zprovoznit nová expozice, kde bychom chtěli veřejnosti předkládat právě skvosty z depozitářů našich sbírkových fondů. Klimtova Judita by mezi nimi rozhodně nechyběla," ukojil zvědavost seniorů Jiří Jůza. ▼ (di)

Jak jste na tom s gramotností, vážení?

Pokud jste také tentokrát nažhaveni na novinky z naší rodiny, případně vás zajímá, za co mně tentokrát vyplísnila moje pravá ruka v ordinaci, sestra Romana, budete patrně zklamáni. Tentokrát

se s vámi chci zamyslet nad tématem veskrze vážným. Nad tématem, které se, ať tak či onak, dotýká každého z nás...

Možná víte, možná ne, rok 2007 byl v Evropské unii vyhlášen Rokem rovných příležitostí pro všechny. Teď si možná pomyslíte něco v tom duchu, že diskuse o emancipaci už máte v životě za sebou, tak jaképak rovné příležitosti! To ať si řeší ti mladší... Nenechte se mýlit, význam rovných příležitostí dokáže senior, případně člověk s jakýmkoliv omezením docenit možná lépe, než mladí novomanželé v diskusi nad kariérou a nevyneseným odpadkovým košem. Proč? Seniori totiž vědí, jaké prchavé bohatství je čas...

Stárnutí populace je poměrně moderním výdobytkem civilizačního vývoje, což dokazuje i fakt, že nejvyššího podílu starých lidí v populaci dosahuje Evropa, USA, Kanada a Japonsko. A protože stále delšího věku se dožívá větší a větší počet lidí, přijaly ve Vídni vlády evropských států už v roce 1982 Mezinárodní akční plán pro problematiku stárnutí. Zahanbit se nedalo ani OSN. V roce 1991 přijalo Valné shromáždění „Zásady OSN pro seniory“, které přiřadilo do pěti oblastí: nezávislost, zapojení do společnosti, péče, seberealizace, důstojnost. Následovala Evropská sociální charta (ESCH), která vymezila služby pro dříve narozené, jako součást práva seniorů na sociální ochranu.

Vedle různých forem pomoci, spojených s domácími pracemi, stravováním, osobní hygienou, fyzioterapií a také dopravou, mají být státem podporována opatření povzbuzující seniory, aby se účastnili aktivit mimo domov a opatření, která by zajistila seniorům bydlení odpovídající jejich potřebám. Protokol ESCH nestanoví žádné specifické směrnice pro bytovou politiku seniorů, ale preferuje nezávislý život seniorů v jejich rodinném prostředí.

Podle měřítek Evropské unie jsou zase seniori skupinou aktuálně ohroženou sociálním vyloučením.

Proto je na informování seniorů, jejich vzdělávání, sportovní i kulturní vyžití, ale i na rozvoj služeb zkvalitňujících jejich život v domácím prostředí věnována každoročně nemalá částka z Evropského sociálního fondu a z Fondu na rozvoj lidských zdrojů. Jenže jedna věc jsou doporučení nejrůznějších institucí a na straně druhé tvrdá realita praxe. Kdo z nás si neuvědomuje, že k stáru slábne hlas a ubývá sil, třeba domoci se svých práv na rovné příležitosti k důstojnému životu... Proto je tak důležité rovné příležitosti připomínat a trvat na dodržení všech úmluv, které mají také seniorům v České republice pomoci žít do poslední chvíle co nejdůstojněji. A věřte, že vás seniorů vůbec není málo.

Téměř dvě stovky důchodců, přesně 199 se loni v Česku dožilo sta let. Narodili se tedy začátkem minulého století v roce 1906. Z nich je 166 žen a 33 mužů.

Koncem loňského roku evidovala Česká správa sociálního zabezpečení celkem 404 sto a víceletých občanů, tedy lidí narozených v letech 1898 až 1906. Jak asi očekáváte, mezi dlouhověkými také v loňském roce převažovaly životy odolnější ženy, kterých bylo 338, zatímco sto a víceletých mužů bylo 66. Ženy vyhrávaly i v délce života. Nejstarší starobní důchodkyní byla loni žena narozená v roce 1898. Nejstarší muž, kterému byl vyplácenu důchod, se narodil o dva roky později. Zajímavé může být i to, že nejvíce sto a víceletých žije v Praze (70), v jihomoravském kraji (53) a nejméně, pouhých pět dlouhověkých seniorů evidovali sociální pracovníci v kraji, kde většina z nás jezdí za zdravím - tedy v lázeňském Karlovarsku...

Se stále novými pokroky v medicíně i v množství dostupných informací o zdravém životním stylu se dá očekávat, že dlouhověkost přestane být vzácností. Na seniorech pak už bude záležet, zda o desítky let prodloužený život promarní v křesle při sledování seriálů nebo se rozhodnou konkurovat mladším a využít každíčku minutu při následování pana Stewarta v „rovných příležitostech“ při studiu.

Jednadvadesátiletý Australan Allan Stewart, který loni dokončil studia práv, je totiž podle médií nejstarším studentem. Titul bakaláře získal dokonce mnohem dříve než jeho mladší kolegové z ročníku, protože kurz plánovaný na šest let zvládl za čtyři a půl roku. Prý proto, že mu „šlo o čas“. Pro studenta - veterána bylo údajně nejsložitější naučit se ovládat počítač a zacházet s internetem. „Co se týče počítačů, byl jsem úplně negramotný“, přiznal. A jak jste na tom s gramotností vy, vážení?

MUDr. Hugo Příbyl, Ph.D.

Zpravodaj SeniorTip vychází za podpory těchto institucí:

Město Ostrava

Naše pozvánka je na procházku podél řeky Odry. Řeka je proměnlivá podle ročních období, těžko říct, které místo je nejhezčí, protože každý meandr řeky je něčím zajímavý.

Za loukami, lemovanými smutnými vrbami, za prastarými duby, rybníky s rákosím a strouhami s vodními mlýny se můžete vydat právě do Chráněné krajinné oblasti Poodří. CHKO Poodří se táhne Moravskou bránou napříč téměř celým okresem Nový Jičín. Přirozenou osou území s pravidelně zaplavovanými loukami a lužními lesy s původní skladbou dřevin a vzácným ptactvem je tok řeky Odry. Nejlépe je projet se kolem ní na kole. Pro ty, kteří nejsou cyklisté doporučíme místo, kde kromě cyklistů si na své přijdou i pěší turisté. Autobusová i vlaková síť také postačí k přesunu do těchto míst.

Pro toho, kdo se do Poodří vypraví vlakem je uzlovým bodem železniční stanice ve Studénce. Město Studénka, spolu s obcí Bartošovice tvoří centrum Poodří. Leží asi dvacet kilometrů jihozápadně od Ostravy, Bartošovice pak jen asi čtyři kilometry od Studénky. Právě Bartošovice jsou příležitostí pro příjemný jednodenní výlet spojený s návštěvou zámku, vycházkou po naučné stezce a prohlídkou záchranné stanice, ve které CHKO Poodří otevřela svou expozici. Do Bartošovic vás odveze ze Studénky autobus, nebo se můžete vydat na cestu pěšky.

První písemné prameny o obci Bartošovice pocházejí z roku 1240, v zemských deskách se toto místo objevilo koncem 14. století. Podle historických pramenů původní tvrz byla v roce 1583 přestavěna na jednopatrovou budovu. Roku 1670 byl zámek přestavěn na dvoupatrovou

budovu, při přestavbě v letech 1869 - 1877 byl přistavěn balkon.

Zámek s parkem se nachází ve středu obce. Sídílí v něm informační centrum Poodří. Prohlídkový okruh bohužel v zámku není. Za shlédnutí určitě stojí zámecký park. V zámeckém parku, založeném ve druhé pol. 18. stol. byly vysazovány cizokrajné dřeviny.

Budova zámku

V parku se můžete podívat na největší platan javorolistý v České republice. Říká se mu Josefinin a je mu asi 170 let. Dosahuje úctyhodné výšky 32 metrů a odhaduje se, že i s kořenovým balem může vážit kolem 120 tun. Při procházce obcí můžete nahlédnout do kostela svatého Petra a Pavla s náhrobními kameny držitelů bartošovického panství a podívat se také k Meinertově hrobce, která je kopií knížecí hrobky z Výmaru.

Naučná stezka dostala název podle jednoho ze svých zastavení, které je věnováno zámku. Trasa naučné stezky má 5 km, je značena turistickou značkou a je na ní instalováno deset dřevěných informačních tabulí. Podle značek také dojdete k nedaleké stanici pro záchranu volně žijících živočichů. Pro veřejnost bývá otevřena o víkendech a svátcích od 11 hodin. K vidění jsou tady hlavně dravci jako výr velký, jestřáb, káně. Trasa vás pak znovu přivede do zámeckého parku a dále do polí až k sadu s odrůdami jabloní.

Ze sadu můžete pokračovat k rybníkům, které patří k nejcenějším místům chráněné krajinné oblasti. Na "horním" rybníku sídlí hnízdící ptáci, a tak si můžete ve volné přírodě prohlédnout volavku popelavou či potápku roháče. Když budete mít štěstí, zahlédnete možná i ohroženého bukače velkého. Dubohabrovým lesem dojdete až k "dolnímu" rybníku, kde mají domov masožravé rostliny bublinatky a mnoho druhů ptáků. Asi sto metrů severně od rybníka roste na pravém břehu řeky Odry další památný strom, který stojí za všimnutí. Je to sedmimetrový pěti-ramenný řešetlák počistivý.

Další zastavení je u mlýna, který nadchne především milovníky technických památek. Zdejší soustava vodních děl začala vznikat už koncem 15. století. V roce 1933 byla do mlýna zabudována Francisova turbína, navržená v roce 1849. Jeho palečné kolo s dřevěnými habrovými zuby převádí energii dodnes. Na poslední zastávce naučné stezky se dozvíte informace o místním rybníkářství a potom se vrátíte zpět do obce. (hol)

Jeden z památných stromů

Senioři přijďte mezi nás

Pokud chcete být informováni o záležitostech prospěšných pro život seniorů a zdravotně postižených, přidejte se k nám. Schůzky Koordinační rady seniorů a zdravotně postižených

se konají v KZ Jízdárna v Ostravě (za krajským úřadem) každý měsíc v termínech 21.3.; 18.4.; 23.5.; 20.6.2007 Ing. Lubomír Pásek, předseda KOR (tel.596 632 772) Upozorňujeme na poradnu ve věcech sociálních, bytového i právního poradenství, zdravotnictví v Domě odborových svazů, Českobratrská 18, Ostrava 1 poschodí, číslo dv. 55, tel 596 111 023

Trénink paměti - kurz pro seniory

Mozek je součástí lidského těla. Jak slábne tělo, zhoršuje se i kvalita paměti. Člověk však má schopnost přijímat nové informace až do konce života.

Kurz je jedním z aktivizačních programů pro seniory a je zaměřen na procvičování paměti. Je cestou ke zvýšení sebevědomí. Není založen na memorování, zkoušení, cvičení není na čas.

Místo konání: KZ Jízdárna, Ostrava 1.

Cena kurzu: 5 dvouhodin - 200 Kč

Termíny kurzů: 22. 3.; 26. 4. 2007

Přihlášky a informace na tel.: 728 466 105, 606 475 522

Dotýkání Ostravou

Není první divadelnicí v našem seriálu slavných občanů nebo dokonce ostravských rodáků, ale zcela určitě je **první** tanečnicí, chcete-li baletkou, vlastně primabalerinou, kterou prosím, aby se tentokrát nevyjadřovala ladnými pohyby, jak si je všichni pamatujeme, ale vyprávěním.

VLASTA PAVELCOVÁ - Nositelka prestižní ceny Thálie za celoživotní mistrovství za rok 2002.

Příznám se, že jsem paní Vlastu chvíli sháněla a pak se zas trochu bála, zda přijme mé pozvání k povídání. Předcházela ji totiž pověst, že se straní jakékoliv publicity. Pak jsme se sešly v trochu neútluné kavárně. Záviděníhodně štíhlá, v elegantních šatech, úsměv na rtech i když jí byla zima. Tak jsme si daly červené svařené pro zahřátí a já se mohla ptát...

Mám doma memoárovou knížku „V hlavní roli Emerich Gabzdyl“ a v jmenném rejstříku publikace má vaše jméno snad nejvíc odkazů. Legendární bývalý šéf nejen ostravského baletu ovšem nepíše o tom, jak jste se k tanci dostala.

Když si vzpomenu jaká jsem byla jako malá holčička, tak musím říci po pravdě, že jsem byla hodně živá a že jsem tancovala snad už v tom mamčině bříšku.

V patnácti letech jsem si prosadila u rodičů, že smím navštěvovat baletní studio Mistra Gabzdyla. Moc mne to chytilo a o rok později už jsem bojovala o to, abych tanec mohla dělat jako povolání. Jenže tatínek byl proti tak moc, že jsem dokonce před ním klečela a plakala, až maminka se přimluvila a já mohla v divadle nastoupit jako elévka poté, co jsem prošla velmi krátkým školením a zkouškami v Praze. Začátky v divadle nebyly lehké, ale pomáhal můj první učitel, rádce, šéf i choreograf a také kamarád v jedné osobě Gabzdyl.

Do dneška na něj s láskou a úctou vzpomínám, vždyť on to byl, kdo mě, devatenáctiletou tanečnici, obsadil do role Odetty v Labutím jezeru.

A co tatínek? Smířil se s tanečnicí?

Smířil, přišel do divadla, zažil můj první obrovský úspěch, uvědomil si mou píli, dřinu a lásku k tanci a nakonec byl spolu s maminkou mým nadšeným divákem. Dodnes uchovávám jeho nadšený a srozuměný dopis, který jsem tenkrát po představení doma našla na stole.

První úspěch byl zmnožený jistě i dalšími rolemi. Na které ráda vzpomínáte?

Byla jsem tanečnicí klasického baletu a nastudovala jsem snad všechny důležité role, co jich divadlo má. Ráda vzpomínám na Sulamit z Legendy o Josefovi R. Strausse, získala jsem za ni ve Vídni čestné uznání. Byla jsem Paní Měděné Hory v Kamenném kvítku i Zaremou v Bachčisarajské fontáně, tančila jsem v baletních pohádkách i ve Slovanských tancích A.Dvořáka. Ale uplatnila jsem se i v moderních baletech třeba ve Špalíčku B.Martinů, v Bažantově Maryčce Magdónové a ve Viktorce Zbyňka Vostřáka jsem byla titulní hrdinkou. A tančila jsem i na hudbu Jaroslava Ježka. Těch představení a premiér bylo moc a tenkrát nebyly tak časté jako dnes alternace.

Na vlastní kůži jako moderátorka jsem párkrát zažila to pověstné „okno“, tedy zapomněla jsem text. Jak je to v baletu, může se najednou zapomenout ten předem naučený pohyb?

(Usmívá se). Stává se to, samozřejmě, hlavně při tanci s partnerem. Mne to postihlo jen jednou při sólovém tanci při hudbě L.van Beethovena. Vešla jsem na jeviště a nenapadl mne ani jediný správný pohyb, tak jsem improvizovala. Poznal to okamžitě pan Gabzdyl a něco se nezdálo panu dirigentu Vašatovi. Ale pokutu jsem neplatila.

ROZHOVOR

Zmínila jste, že jste vlastně moc tanečních partnerů nevystřídala, možnost vyjet se sólovým tancem jste také neměla, když pomínu hostování ostravského divadla ve „spřátelené“ cizině, ale nechala jste si ujit něco jiného.

Máte na mysli Národní divadlo? To ano, můj konkurz do něj byl úspěšný, jenže já byla v Ostravě moc spokojená, měla jsem nádherné, hlavní role, a pak jsem se šťastně v roce 1963 vdala za lékaře, stomatologa.

Narodil se nám syn a Zlatá kaplička byla daleko. Nikdy jsem nelitovala.

Vaším idolem je ruská tanečnice Maja Pliseckaja. Přestože je starší než vy, snad do dneška tančí, kdežto vy jste v roce 1975 rolí Ingrid v Peer Gyntovi skončila svou kariéru.

Myslím si, že člověk má skončit na vrcholu, a to jsem udělala. Žila jsem krásný život s manželem, synem, prací na beskydské chatě a její zahradě, řezbářím a divadlo a tanec mi nechybí. Zajímám se o život kolem sebe, dokonce i internetu přicházím na chuť, potěšila mě Thálie jako uznání mé práce. Jen jsem moc smutná, že už pár let jsem bez svého milovaného muže.

Ale i slavné primabaleríny se stanou babičkou...

Nu nejdřív jsem se stala mámou syna, který odmítl chodit i do tanečních a po tátovi zdědil profesi lékařskou i když ne stomatologickou. Určitě jsme mohli mít víc dětí, jenže to se opravdu příliš neslučovalo s našimi profesemi, vídali bychom se jen „mezi dveřmi“. Ale dnes se chlubím vnukem a vnučkou. A musím říci, že ta je velmi pohyblivá, hyperaktivní, umí se půvabně už dnes pohybovat, a to má necelé tři roky.

Tak mám pocit, že se naše povídání dostalo do toho pověstného kruhu: byla byste ráda, kdyby se z té malé holčičky stala jednou první dáma ostravského baletu?

Byla bych šťastná, uvítala bych to. Tanec je nádherný, povolání baletky je velká řehole, ale kdybych se já po druhé narodila, opět bych chtěla být tím, čím jsem byla, a to v Ostravě.

Pavla Pešatová

P.S. U dam se neprozrazuje věk, i když paní Vlasta se k tomu svému hrdě hlásí. Tak jen oznamuji, že vloni v létě jsme ji mohli blahopřát k půlkulatým narozeninám.

MOŽNA NEVÍTE, ŽE

ŠEDÝ ZÁKAL trápí tisíce lidí, ale nemusí

OSTRAVA - Život jako za matným sklem. Neostře a zamlžené vidění, které je nepříjemné. Tyto příznaky ukazují na onemocnění, které potkává převážně starší lidi.

Říká se mu šedý zákal a bez kvalitní léčby se ho již nikdy nezbavíte. Podstata vzniku šedého zákalu není dosud plně objasněna. Rizikové faktory, které jeho výskyt ovlivňují, jsou především věk, pohlaví (vyšší výskyt u žen), celková onemocnění, obezita, dlouhodobé užívání některých léků, kouření atd. Vrozený šedý zákal vzniká u dětí většinou jako důsledek virového onemocnění (např. zarděnky) matky v průběhu těhotenství. Šedý zákal je nepříjemnost, která se projevuje nejčastěji u starších lidí většinou od šedesátí let.

Projevuje se mírným stupněm zakalení, které nemusí vidění výrazně ovlivňovat. Postupně, pokud se problém neřeší, se zkalení zvětšuje a objevují se i doprovodné příznaky. K nim patří zamlžené vidění, citlivost na oslnění, zhoršující se vidění do dálky a zkreslení pozorovaného obrazu. Rychlost kalení čočky je individuální, většinou se jedná o měsíce až roky. Pokud se u vás šedý zákal objevil, pak není ještě všem dnům konec. Vidění pacienta může být operačním zákrokem opět zkalitěno. Na ten se můžete objednat na Oční klinice Lexum v Ostravě.

Zárok vám uhradí pojišťovna. Klinika spolupracuje s pojišťovnami VZP, Metal Aliance a nově i s Revírní bratrskou pokladnou. Pro vaši informaci: devadesát procent nemocnic v kraji vybírá za zákrok doplatky, které se vyšplhají i na 3000 Kč za jedno oko. Na oční klinice Lexum nebudete, v případě, že jste pojištěni u výše zmíněných pojišťoven, dopláctet vůbec nic. Pacient dobře vidí zpravidla již druhý den, v některých případech může být vidění přechodně po operaci mlhavé. Kvalita vidění před operací a po operaci je nesrovnatelná a stejně tak je výrazně pozitivně ovlivněna psychika. Člověk má pocit, že může zase žít plnohodnotný život.

Kontaktujte nás na našem ostravském pracovišti:

Oční klinika Cornea Lexum, Masná ul. 3a

702 00 Moravská Ostrava

Tel.: 810 800 009, ostrava@lexum.cz,

<http://www.lexum.cz>

Chcete také finančně podpořit vydávání zpravodaje? Kontaktujte nás - tel. číslo 728 466 105

Cornea Lexum
oční klinika

www.katalogtip.cz
KATALOG

**REVÍRNÍ
BRATRŠKÁ
POKLADNA**
ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA

Kulturní metropole Evropy

Myšlenka každoročního vyhlašování kulturní metropole Evropy vznikla na půdě Evropské komise v roce 1985; její autorkou byla řecká ministryně kultury Melina Merkuriová. Prvním takovým městem se proto staly Atény. Po nich následovala další města jako například Florencie, Amsterdam, Berlín, Paříž, Glasgow, Dublin, Madrid, Antverpy,

Lisabon, Kodaň, Soluň, Stockholm a Výmar. Až do roku 2004 vybíraly Evropská města kultury členské státy. Již v roce 1999 se ale rozhodlo o změně rozhodovací procedury. Přihlášky posuzuje sedmičlenná komise, z níž dva členy nominuje Parlament. Parlament také může zaslat své stanovisko Komisi, která dává doporučení Radě. Právě Rada pak přijímá konečné rozhodnutí. V roce 2000 nesla titul i Praha. Projekt má symbolizovat a propagovat Evropu a zároveň poukázat na jedinečnost jejích míst a jeho cílem je mimo jiné sblížit obyvatele Evropy. V roce 2007 jsou evropskými hlavními městy kultury Lucemburk a rumunské Sibiu. V roce 2008 vládu převezme britský Liverpool a norský Stavanger, v roce 2009 bude následovat rakouský Linec a litevská metropole Vilnius.

Lucemburk - domov českých králů a metropole Lucemburského velkovévodství, leží na jihu země na pískovcové planině na soutoku řek Alzette a Pétrusse. Na území současného Lucemburku stávala ve 3. století římská osada a strážní věž, která chránila cestu z Remeše do Trevíru. Potom se zde usadili Frankové a Karel Martell v roce 738 daroval hrad, jenž vyrostl na místě římského opevnění, trevírskému opatovi. V roce 963 získal osadu lucemburský hrabě Siegfried. Název města Lucemburk vznikl složeninou staroněmeckých slov luzil (malý) a Burg (opevněné město, hrad). Osada se stala hlavním městem země v roce 1244.

Po vymření rodu hraběte Siegfrieda se Lucemburk dostal do držení rodu limbursko-lucemburského, z něhož pocházel i císař Karel IV., jenž v roce 1354 povýšil zemi na vévodství. Později bylo Lucembursko uloženo do zástavy a připojeno k Burgundsku. Koncem 15. století připadlo Habsburkům. Po ukončení napoleonových válek se stalo velkovévodstvím a připojilo se k německému spolku. Za 2. světové války byla země okupována Němci.

Historické jádro Lucemburku se skládá z horního a dolního města. Za vidění stojí zejména sídlo velkovévody, bývalý zámek španělského místodržitele hraběte Mansfelda z roku 1572. Mezi významné architektonické památky patří radnice se dvěma bronzovými lvy a kostel sv. Michala z 10. století, nejstarší církevní stavba ve městě. Dalšími zajímavostmi jsou zbytky opevnění (kasematy), ruiny římské strážní věže, skalní kapele Saint Kiren a citadela Saint Esprit. Na okraji starého města se rozkládá nádherný park, kde mimo jiné sídlí i rozhlasová stanice Radio Luxembourg. V barokní katedrále Notre Dame z roku 1613 jsou uloženy ostatky manžela Elišky Přemyslovny, českého krále Jana Lucemburského, jenž v roce 1346 padl v bitvě u Kresčaku.

V příštím čísle představíme další kulturní metropoli Evropy, město v srdci Rumunska - Sibiu.

Aktivita přes všechny roky a hranice

Věra Martínková

Třetí rok už vede Věra Martínková kroužek německé konverzace v klubovně ostravského občanského sdružení Společnost senior.

Začátečníci ovšem musejí chodit jinam, neboť přibližně desítka seniorů tady mezi sebou česky v podstatě nemluví. Nanejvýš v případech, kdy se jedná o neobvyklá slůvka.

„Scházíme se každé pondělí odpoledne. Já už mám většinou staženy nějaké zajímavé materiály z internetu a tak se spolu můžeme bavit o všem možném,“ říká Věra Martínková. „Zároveň kupuji páteční lidovky, kde vycházejí současné články v němčině i v angličtině, což považuji za docela důležité, neboť jazyk se pochopitelně také vyvíjí,“ dodává. Někteří z těchto seniorů konverzuji německy na opravdu vysoké úrovni, ale snad ještě zajímavější je, že přitom jakoby zastavili své stárnutí. K úsměvu nemají nikdy daleko a paměť by jim mohli závidět i mnohem mladší lidé. „To je individuální,“ říká paní Martínková. „Mám kamarádku, kterou jsem k nám několikrát zvala, ale vždycky mě odmítla s tím, že už ve společnosti ani neumí komunikovat.“

„Jenže když je člověk zalezlý a nikam nechodí, pak se nemůže divit.“ Paní Martínková ví, co říká, protože kontakty této skupiny seniorů doslova přesahují všechny hranice.

PŘESTAVUJEME KLUBY

Občanské sdružení má totiž počítačovou učebnu pro seniory a: „...zkusili jsme si tam program Skype, který umožňuje komunikaci přes mikrofony do celého světa zadarmo. Náš první kontakt byl s panem Jarošem, Čechem, který žije ve Švýcarsku už třicet let. On chtěl s námi mluvit česky, ale my s ním německy. Od té doby se však kontakty už hodně rozrostly a nedávno jedna kolegyně volala například až do Rio de Janeira. A hovor byl tak kvalitní, jakoby ti dva stáli vedle sebe. Počítače jsou prostě úžasná věc.“

Kolektivní zájem vzdělávat se vytvořil dobrou partu seniorů. Občas sáhnou i k anekdotám, (samozřejmě v němčině) a stále hledají, čím by svůj program zpestřili. V současné době plánují společný výlet. Asi do Kravař, protože se doslechli, že tam funguje klub podobně laděných seniorů... (di)

Znáte tento pohled na Jadran?

Pohled z hotelu Plavi Horizont, Černá Hora

Příroda léčí, Jadran uzdravuje.

Tuto pláž dobře znají české děti z projektu uzdravných pobytů Mořský koník. CK Adriatic Curatio proto připravila mimořádné pobyty v tomto kouzelném místě pro všechny, kterým účinky přímořského pobytu mohou prospět.

Mimořádná nabídka zájezdu do hotelu Plavi Horizont. Tam odjezd luxusním autobusem, zpět letecky do Prahy.

25. 5.—7. 6. 2007 12 nocí 9 590,- Kč

Cena zahrnuje: ubytování v pokoji s balkonem, polpenzí, dopravu tam busem, zpět letecky. Nezahrnuje: letecké poplatky a pohybovou taxu.

INFORMACE:

ADRIATIC CURATIO, s.r.o., Mírové nám. 3d/5129, Ostrava—Vitkovice
Tel. 596 664 099, 596 639 448, 596 664 096, 774 044 888, E-mail: info@adriatic.cz

Mezinárodní hudební festival Janáčkův máj

A **"MÁJ"** bude i letos určitě ten, na který v našem kraji čekáme my všichni, kteří milujeme krásnou hudbu, navíc v luxusním balení.

21. května začne tradičně Janáčkovou Sinfoniettou už 32. Mezinárodní hudební festival Janáčkův máj. V kanceláři Festivalu jsem na chvíli zastihla jeho ředitele, pana Jaromíra Javůrka, který ale spěchal něco zařizovat a tak informacím vládla jeho náměstkyně, příjemná Mgr. Jaroslava Koňářková. Měla jsem strach, že pan ředitel ještě doladuje program, který tentokrát nemá žádné vůdčí skladatelské jméno, podobně jako třeba vloni to Mozartovo.

"Letošní program je samozřejmě kompletně připraven, programy jsou vytištěny, předprodej vstupenek už začal a musím prozradit, že je o ně velký zájem. A pokud jde o téma letošního festivalu, stanovili jsme hudbu, divadlo, tanec a případně ještě film. Tanec zastoupí představení soudobé taneční tvorby konané v Divadle loutek ve spolupráci s 19. Mezinárodním festivalem Tanec Praha 2007. Divadlo nás potěší hrou Mc Nallyho: Mistrovská lekce. Znalci vědí, že tato hra je o slavné italské sopranistce Marii Callas, kterou bude představovat známá přední členka Divadla na Fidlovačce Eliška Balzerová. V dalších rolích pak m.j. exostraváci Tereza Bebarová a Marek Holý. Nu a filmy s hudební tematikou jsou připraveny do kina Art v Domě kultury", říká Jarmila Koňářková.

Někde jsem slyšela, že letošek je festivalem mnoha orchestrů.

Ano, Národní symfonický orchestr Polského rozhlasu v Katovicích zahájí, o dva dny později uvítáme Komorní filharmonii z Pardubic, hrát budou filharmonici z Brna i se sborem, kolegové ze Zlína a lahůdkou zcela jistě bude Symfonický orchestr hl.města Prahy FOK s dirigentem Serge Baudo. Závěrečný koncert s Mahlerovou Symfonií č.1 a Variacemi Otmara Máchy bude určitě vrcholem festivalu. Do Ostravy přijede Česká filharmonie se Zdeňkem Mácalem.

A co Janáčkova filharmonie, orchestr domácí?

Bude samozřejmě hrát a to dílo velmi milované, Orffovu Carminu Buranu s dobrými sólisty a Českým filharmonickým sborem Brno. Jestli bude přát počasí, tak místem koncertu bude Slezskostravský hrad a snad mohu prozradit, že chystáme neobyčejné zážitky nejen hudebně pěvecké, budou artisté, světelné efekty...

Paní magistro, na koho se nejvíc těšíte Vy osobně?

Těším se na všechny, jen se bojím, že jako jedna z organizátorů toho mnoho neuslyším, ale určitě si udělám volno na vynikajícího houslistu Gidona Kremera, který přijede s mladými muzikanty - Kremerata Baltica, ale pak mně bude líto, že třeba nezbude čas na Janáčkovský koncert s Martinem Kasíkem a pěveckými interprety Zápisníku zmizelého.

Co byste doporučila seniorům, kteří by chtěli vyrazit na Festival třeba se svými vnoučaty?

Tak kromě už tradičního jazzového programu v Hornickém muzeu Landek máme lahůdku v podobě portugalského faga, které mohli slyšet mladí na festivalu Barvy Ostravy. Tenkrát na otevřeném pódiu přšlo a světová hvězda tohoto stylu, který je nejvíc podobný blues, jakémusi smutnému zpívání, Mariza bude moci v Divadle A.Dvořáka uplatnit v plných efektech svou pěveckou show.

Letošní Janáčkův máj máte hotový, tedy po programové stránce, předpokládám, že už chystáte 33. ročník 2008.

Pochlubím se, že už z poloviny máme program zajištěný. Abychom získali špičkové umělce a soubory, musíme domlouvat jejich účinkování i tři roky dopředu. A rok 2008 bude opět Janáčkův, uplyne 80 let od jeho smrti, takže určitě bude znít Glagolská mše. A potvrzeno máme prestižní Drážďanskou filharmonii.

Paní magistro, děkuji za informace a přeji všem tvůrcům Janáčkova máje, aby hodně návštěvníků po posledním koncertu si šeptalo stejná slova, jaká jsem vyslechla vloni:

„Bože můj, to byla krása, už teď se těšíme na příští rok.“

Pavla Pešatová

Kde zní hudba a písničky

Náruč až příliš širokou má Eliška Krejčířová-umělecká vedoucí Lašského souboru písní a tanců ONDŘEJNICA. Soubor Ondřejnica patří do Staré vsi nad Ondřejnicí, do vesnice již musíte projet, chcete-li se dostat z Ostravy do Příbora. Váš pohled nutně zavádí o renesanční zámek, vystavěný v 16. století, který patřil rodu Syrkovských. Zakladatelé asi netušili, že ještě za několik staletí bude jejich sídlo žít pestrým životem, že mnohokrát do roka je ozdobí pestrá paleta krojů podobných těm, které nosili obyvatelé podzámčí, že tam bude znít hudba i písničky, které zpívali, že sídlo bude osvětleno i v noci.

Dnes víme, že zásluhu na tom všem má soubor Ondřejnica, ale hlavně žena, která byla u jeho zrodu a která se mu celých třicet roků věnovala. Paní Eliška Krejčířová k písničkám a tanci tíhla už od malička, měla v rodině vzor ve svém dědečkovi. Když jí bylo 18 let, pokusily se se spolužačkou z gymnázia nacvičit tance pro hasičský ples.

Vycházela tehdy ze zápisu národopisné pracovnice, paní Marie Bohušové, která vedla soubor Ostravica. Po maturitě chtěla dále studovat, ale protože v té době panoval všeobecný názor, že děvčata z vesnice na vysokou školu nepatří, začala učit na Základní škole ve Staré Bělé. Netrvalo dlouho a založila zde dětský národopisný kroužek, jmenoval se příznačně Bělan a to byla Eliščina radost! Roky utíkaly, učila ve škole, vedla kroužek Bělan, doma měla rodinu a k tomu ještě dálkově studovala. Těšila se, že po ukončení studií bude volněji, jenže pak přišel rok 1968 a vše bylo jinak. Ve Staré Bělé přestala být na škole žádoucí a nakonec zakotvila ve Staré vsi nad Ondřejnicí. Dnes se zdá, jakoby se jí tím osud naplnil. S vervou se vrhla na místní kulturu a založila na škole národopisný soubor. Zkušenosti měla z Bělanu a úspěch se dostavil. V roce 1977 vyslala škola soubor na soutěže, děti pro něj vymyslely jméno a Ondřejnica byla na světě a letos má třicet let.

S vervou jí vlastní se vrhla na místní kulturu a založila zde na škole národopisný soubor. Zkušenosti již měla z Bělanu a úspěch se dostavil. V roce 1977 vyslala škola soubor na soutěže, děti pro něj vymyslely jméno a Ondřejnica byla na světě a letos má třicet let.

*Tanečníci souboru Ondřejnica před Staroveským zámkem.
Foto: František Řezníček*

Tóry z Krnova nalezeny v Jeruzalémě

Tam je také objevil o vánocích Peter Barton ze Sudetoněmecké kanceláře, který navštívil v Izraeli přátele.

„Tóra“ v hebrejštině znamená „učení“. Tímto slovem Židé označují text o stvoření světa. Svitky Tóry se vyrábějí ze zvířecí kůže a namotány jsou na dvou dřevěných tyčích. Praktikující Židé čtou z Tóry o každém šabatu a používají ji s nejvyšší úctou.

Na podzim roku 1938, když nacisté nařídili synagogu vypálit, zachránil člen židovské obce dvě z šesti krnovských Tór a dovezl do Jeruzaléma.

Dochované fotografie vnitřku synagogy ze 30. let 20. století jsou vedle vzpomínek součástí pozůstalosti po Karlu Friedovi, předválečném místopředsedovi krnovské židovské náboženské obce. Dny krnovské synagogy měly být sečteny o tzv. Křišťálové noci z 9. na 10. listopadu 1938, kdy lehly popelem synagogy v Opavě, Prudníku a Hlubčicích.

Seznam členů, kteří za ta léta prošli souborem představuje mnoho stránek a dnes má, od těch nejmenších po dospělé, přes sto aktivních členů. Stále jsou jako jedna velká rodina, které dala ve škole před 30ti lety základ Eliška Krejčířová a dodnes ji vede. To ona vymýšlela repertoár písní i choreografii tanců, ale také se starala o administrativu, zájezdy, propagaci i nepopulární hmotné zabezpečení.

Začátky Ondřejnice byly náročné - nestačilo umět zpívat, tancovat, mít doprovodnou muziku, ale bylo také třeba předvést krásu krojů. Ještě souboru Bělan radila vynikající odbornice z Českého Těšína Jiřina Králová, samozřejmě, že své vzácné rady předávala pak i souboru Ondřejnica. Potom dr. Jitka Noušová a paní Máchová z Nové Bělé. Ta vytáhla z truhly své svatební šaty a Jiřina Králová podle nich rekonstruovala kroje pro soubor. Na košile se spotřebovaly stovky metrů plátna a vše stálo moc peněz.

Souboru tleskali diváci u nás i v zahraničí - na Slovensku, Polsku,

Zničení templu v Krnově však zabránil městský radní Franz Irblich. Na jeho návrh dali radní vypálit obřadní síň židovského hřbitova a prohlásili ji za bývalou synagogu, zatímco skutečný templ přeměnili v krytou tržnici.

V té době se většina krnovských Židů snažila odejít do bezpečnějších míst. Řada jich zahynula ve vyhlazovacích táborech. Karlu Friedovi se podařilo vystěhovat do tehdejší britské Palestiny. Vzal s sebou také dvě krnovské Tóry a věnoval je náboženskému společenství Emet veEmuna v Jeruzalémě. Od Friedovy dcery se o tom vloni dovědělo obč. sdružení Krnovská synagoga.

Až Peter Barton ze Sudetoněmecké kanceláře o vánočních svátcích navštívil svého přítele, Heinze Jakoba Taubera, autora knihy „Atlantida holičských židů“, který mu zprostředkoval kontakt na členy Emet veEmuna.

Předseda jejich modlitebny Gideon Mamroth předvedl Bartonovi dvě Tóry, které jejich obci věnoval Karl Fried a zavzpomínal na další členy komunity.

„Jsme vděční Petru Bartonovi za navázání kontaktu s komunitou Emet veEmuna, v jejímž vlastnictví jsou nyní Tóry nesmírně cenné památky předválečné židovské náboženské obce Krnov. Objev krnovských Tór je vyvrcholením několikaletého pátrání po osudu svitků pocházejících z Krnova“ řekl Jan Stejskal, správce krnovské synagogy.

Francii, Turecku, Anglii i dalších zemích Představuje to mnoho hodin zkoušek, odříkání, hodin strávených v autobusech a na podíích, ale také mnoho společné krásy, společného vnímání světa a radosti, podmíněné společnou dřinou. To vše má už třicet let pod palcem drobná a usměvavá blondýnka, které život napočítal už celých sedm desítek let. Podporovaná rodinou vymýšlí a kontroluje ty, které už vyučila. Ve škole učila třicet osm let, vychovala mnoho žáků a v souboru Ondřejnica tanečniců a zpěváků nepočítaně!

Vrchovatě naplněný život však nekončí! Přípravuje už čtvrtý ročník Festivalu Poodří Františka Lýska.

Ten letošní je zvláště významný (25. 5.-26. 5. 2007), je věnován třicátému výročí úmrtí Františka Lýska. Festival každoročně připomíná tohoto významného sběratele lašských lidových písní a zakladatele Jistebnických zpěváků, hudebního pedagoga a zakladatele novodobého dětského sborového zpěvu.

Hana Juračáková

KULTURA , SPOLEČNOST V KRAJI

Galerie výtvarného umění v Ostravě

Šedesátá léta ze sbírek GVVU do 14. 11. 2007, Horní sály Domu umění

Šedesátá léta představují pro české výtvarné umění období obrody, nastupující již na přelomu předchozího desetiletí, které bylo dobou výrazného ideologického umrtvení a ztrátou kontinuity. Postupná rehabilitace tradice moderního umění umožnila proměnu názorů řady umělců střední a mladé generace, kteří se vydali cestou hledání autentických řešení, korespondujících s duchem evropského vývoje. Rozhodujícím nositelem nového myšlení se staly kolektivní výstavy mladých umělců skupiny *Máj 57, Mladí z UB a Trasa*.

Bedřich Dlouhý, Objekt, 1963, kombinovaná technika

Šedesátá léta nebyla jen obdobím strukturální abstrakce či absurdního kritického gagu.

V tomto období vznikala i díla české redakce mezinárodního konstruktivismu. Druhá polovina 60. let se v českém umění stala jakousi startovací rampou pro celou plejádu autorů, kteří prošli etapou nefigurativního umění a kteří se nyní plně soustředili na nové tendence, pro něž se často používá termín „nová figurace“.

Galerie výtvarného umění v Ostravě, Jurečkova 9, 702 00 Ostrava
tel. 596112566 fax. 596126445
Otevřeno: úterý - sobota od 10 do 13 a od 13,30 do 18 hodin.

Abri-Form Abri-San

...myslíme na Vaše pohodlí

**Air
Plus**
Premium

Abri-Form ►

Abri-San ►

- Prodyšný povrch Air Plus pro minimalizaci rizika podráždění pokožky, zvýšení pohodlí a snížení nákladů na léčbu kožních problémů
- Odour systém minimalizuje vznik nepříjemného zápachu
- Unikátní Top-Dry systém zajišťuje okamžitou absorpci, vysokou bezpečnost a snižuje riziko úniku tekutiny

*odvedou vlhko a umožní
pokožce dýchat...*

www.abena.cz

Bezpečnost seniorů

Můžeme vám pomoci, poradit, můžeme vás chránit, ale zcela eliminovat nebezpečí není v našich silách. Záleží také na vás.

V dopravních prostředcích...

Pozor:

při nastupování do tramvaje či autobusu využívají kapesní zloději špatné pohyblivosti starších lidí.

Ti se musejí přidržovat zábradlí či hole a nemají tak na chvíli pod kontrolou svou tašku, kabelku nebo batoh. Zloději svou nekalou činnost provádějí často ve skupinkách, kdy jeden zloděj má přes předloktí přehozenou bundu, kterou si kryje ruce, vytáhne z tašky peněženku a okamžitě ji předá dalšímu.

Také se v množství nastupujících lidí tlačí na cestující, působí zmatek a mají tak dostatek času nepozorovaně krást. Přes veškerá opatření policie dochází v Ostravě stále k podobným krádežím. Strážnicím oddělu prevence a dohledu městské policie Ostrava se podařilo zadržet kapesního zloděje přímo při činu. Starší paní nastupovala do tramvaje na zastávce Svinov - mosty a nevšimla si mladíka za sebou, který nenápadně vsunul ruku do její kabelky. Akci ale nestihl dokončit díky strážnicím a skončil na oddělení policie České republiky, kde se zjistilo, že toho má na svědomí mnohem víc.

Je tedy na místě obezřetnost a snaha chránit si svůj majetek. Při nastupování do dopravního prostředku mějte svou tašku vždy před sebou, zkontrolujte si, zda ji máte uzavřenou a pod kontrolou, abyste zbytečně nedávali zlodějům příležitost.

Nakupujete v obchodě...

S nakupováním je spojeno mít při sobě větší finanční obnosy. Pro snížení rizika krádeže doporučujeme zavedení platebních karet a využívání sítě bankomatů, která je v Ostravě už velmi rozšířená. Kartou můžete zaplatit zboží přímo u pokladny nebo v její blízkosti vybrat peníze z bankomatu. Víme, že technicky to bývá pro seniory mnohdy obtížné, ale na začátku vám jistě rádi pomohou příbuzní nebo známí.

Při nakupování se často stává, že lidé, tedy hlavně ženy, nechávají svou kabelku v nákupním vozíku a vybírají zboží i několik metrů od něj. Takto ponechala svou kabelku ve vozíku i žena v nákupním středisku Hypernova. Zloděj si počkal na vhodný okamžik a v poklidu odjel s vozíkem z dohledu. Za chvíli se obchodem rozlehl křik okradené sedmdesátileté paní, ale zloděj i s kabelkou byl dávno pryč.

Ještě větší dávku drzosti ukázal muž, který si počkal, až starší manželé v Kauflandu v Zábřehu zaplatí u pokladny celý, poměrně velký nákup, a přímo od pokladny se zaplaceným zbožím odjel na parkoviště, kde se svým kumpánem nákup z vozíku bleskurychle přemístili do kufru připraveného auta. Před zraky překvapených manželů a přihlížejících lidí řidič nastartoval a odjel.

Také na tržnici v centru Ostravy jsme zaznamenali velmi smutný případ. Šedesátiletá paní, které zemřel manžel, se vydala s větším obnosem zaplatit pohřeb zesnulého. Než to však stačila udělat, procházela tržnicí, nahlédla u stánku na vystavené zboží a peníze byly pryč. Plačící paní zahlédla hlídka městské policie ve chvíli, kdy si uvědomila, že byla okradena. V její nelehké situaci ji hlídka doprovodila na oddělení policie České republiky a v okolí tržnice se snažili vypátrat muže podezřelého z krádeže.

Vladimíra Baronová

Oddíl prevence a dohledu Městské policie Ostrava

Jsme rádi, že nás zvete mezi sebe, abychom s vámi pobesedovali při společných setkáních. Právě od vás máme spoustu podnětů a nápadů jak předejít nechtěným situacím a nebezpečím. Díky vám pak můžeme předávat zkušenosti i dalším našim spoluobčanům.

Pár tipů a nápadů:

- ✍ Peníze v kosmetické taštičce připnout spínacím špendlíkem k látkovému dnu kabelky.
- ✍ Větší obnos peněz rozdělit na různá místa, třeba i v oděvu.
- ✍ Používat raději platební karty, ale nenosit u ní napsaný PIN kód !!!
- ✍ PIN kód si nezapisovat ani do mobilních telefonů!
- ✍ Připevnit peněženku delším kovovým řetízem k uchu kabelky.
- ✍ Při návštěvě peněžního ústavu či vybírání důchodu vzít s sebou někoho z rodiny.
- ✍ Nikdy nevybírat peníze z bankomatu za přítomnosti cizí osoby.

Co se skrývá pod názvem gastroenterologie?

Jednoduše lze říci, že je to obor medicíny zabývající se prevencí, diagnostikou a léčením chorob trávicího ústrojí.

Zatímco dříve se mohli lékaři spolehnout pouze na svoje oči, uši a ruce, v dnešní době existuje rozsáhlá škála vyšetřovacích metod. Mezi nejjednodušší patří výtěr z konečníku a mezi nejsložitější endoskopické metody. Důležité pro lékaře je si porovnat důležitost vyšetření a zátěž, která z něj plyne pro pacienta.

Začnete-li mít obtíže s trávením nebo bolesti břicha, zajdete si nejdříve ke svému praktickému lékaři. Ten se vás nejdříve podrobně vyptá na charakter vašich obtíží a na to, kdy jsou bolesti největší a jak si od nich ulevujete. Nepodceňujte význam těchto otázek. Následně vás lékař podrobně vyšetří. Při vyšetření zjišťuje mimo jiné velikost vašich jater a sleziny. Fonendoskopem si poslechne, jak střevo fungují. Součástí vyšetření je i vyšetření konečníkem. Je velmi důležité pro případnou diagnózu nádoru tlustého střeva.

Mezi základní vyšetření trávicího traktu při nejasných obtížích patří vyšetření ultrazvukem. Asi víte, že ultrazvuk je zvuk, který je tak vysoký, že ho naše ucho nedokáže postřehnout. Slyší jej však netopýři. Z fyziky si pamatujete, že zvuk se šíří v podobě vlnění a odráží se od rozhraní dvou prostředí. Ozvěna v jeskyni nebo v tunelu je toho přímým důkazem. Ultrazvukový přístroj pracuje právě na principu ozvěny. Tento přístroj je tedy schopen zobrazit hranice v těle, od kterých se zvuk odráží. A protože v přístroji je velmi výkonný počítač, je schopen pro nás vytvořit poměrně pravdivý obraz orgánů v břiše.

Dalším vyšetřením je endoskopie. Jedná se o metodu, při které se pomocí kamery může lékař přímo podívat do nemocné části trávicího traktu. Příkladem může být koloskopie, nebo-li endoskopické vyšetření tlustého střeva. Pomocí gastroskopie zobrazíte stěnu jícnu, žaludku a počátku tenkého střeva. Výhodou endoskopie je přímé zobrazení „vnitřku“ orgánu s možností

odebírání drobných vzorků tkání nebo možnost drobných chirurgických zákroků. Rentgenové metody v dnešní době poněkud ustupují metodám endoskopickým. Stále se však používá tzv. metoda dvojího kontrastu. Ta spočívá v nálevu rentgen. kontrastní látky, pomocí které se lépe zobrazí reliéf orgánu (např. tlustého střeva, tenkého střeva nebo žaludku).

Mezi dalšími vyšetřeními nelze opomenout ani laboratorní vyšetření krve a moče, vyšetření okultního (skrytého) krvácení ve stolici, vyšetření na parazity, mikrobiologické vyšetření stolice a další. Výše zmiňovaná vyšetření patří mezi ty nejčastější, a proto je možné, že už jste se s nimi setkali.

Gastroenterologie není uzavřený obor, ale je nutná spolupráce s dalšími medicínskými odbornostmi. Na prvním místě to je chirurgie, onkologie a rentgenologie. Dále je nutná i dobrá spolupráce s praktickými lékaři. Vzhledem k současnému způsobu života lidí, je velmi pravděpodobné, že dříve či později se do rukou lékaře-gastroenterologa dostane většina z nás.

REVÍRNÍ BRATRSKÁ POKLADNA

ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA

PROGRAM ONKOLOGICKÉ PREVENCE NÁDOROVÉHO ONEMOCNĚNÍ

PRSU

V současné době mají ženy ve věku 45 - 69 let nárok jednou za dva roky podstoupit specializované vyšetření, které pomáhá odhalit rakovinu prsu.

Revírní bratrská pokladna, zdravotní pojišťovna poskytuje příspěvek na toto vyšetření rovněž ženám, které jsou mladší než 45 let. Ženám ve věku 40- 44 let bude poskytnut, dle jejich volby, buď příspěvek do výše 400 Kč na mamografické vyšetření nebo příspěvek na ultrasonografické vyšetření do výše 218,50 Kč.

Ženám ve věku 20 - 39 let bude poskytnut příspěvek na ultrasonografické vyšetření prsů do výše 218,50 Kč, který by měl plně pokrývat náklady na toto vyšetření. Příspěvek obdržíte po předložení dokladu o zaplacení provedeného vyšetření na kterémkoliv kontaktním místě pojišťovny.

TLUSTÉHO STŘEVA

Podle platných právních předpisů mají v současné době všichni pojištěnci starší 50 let jednou za dva roky nárok na vyšetření, které pomáhá odhalit rakovinu tlustého střeva a konečníku.

Revírní bratrská pokladna, zdravotní pojišťovna poskytuje příspěvek na toto vyšetření rovněž klientům, kteří jsou ve věku 30 - 49 let. Jedná se o vyšetření na okultní krvácení ve stolici testem Haemoccult. Vyšetření je naprosto diskrétní, jelikož samotný odběr vzorků stolice si provádí

každý sám v soukromí domova, pouze vyhodnocení testu provede praktický lékař. Testovací soupravu pro provedení vyšetření žádejte u svého praktického lékaře. Pojištěncům ve věku 30 - 49 let bude poskytnut příspěvek do výše 191,50 Kč, který by měl plně krýt náklady na vyšetření. Příspěvek obdržíte po předložení dokladu o zaplacení provedeného vyšetření na kterémkoliv kontaktním místě pojišťovny.

DĚLOŽNÍHO ČÍPKU

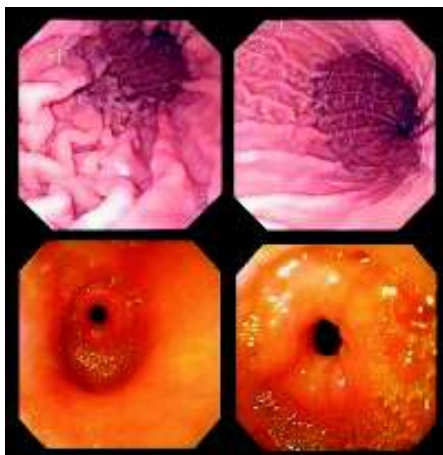
Každá žena v České republice má možnost jednou ročně absolvovat bezplatné preventivní vyšetření u svého ženského lékaře. Zásadní význam vyšetření spočívá v jeho schopnosti odhalit „přednádorové“ změny na děložním čípku. RBP pomáhá svým klientkám sledovat frekvenci preventivních vyšetření a v případě, že opomenou vyšetření podstoupit, je na tuto skutečnost upozorní.

PROSTATY

Pro muže od 45 let věku RBP poskytuje příspěvek na preventivní vyšetření prostaty, které zahrnuje jak základní vyšetření praktickým lékařem, tak analýzu krve na tzv. prostatický antigen, kterou zpracovává laboratoř. Příspěvek do výše 350 Kč, který by měl plně krýt náklady na vyšetření, bude proplácen na základě předložení účtu od absolvovaného vyšetření vystaveného praktickým lékařem a laboratoří.

**Podrobné informace získáte také na
bezplatném telefonním čísle 800 176 945
nebo na www.rbp-zp.cz
Vždy něco navíc!**

Vyšetření, která možná budete muset podstoupit, mohou být nepříjemná, ale v žádném případě není důvod k obavám z bolesti či jejich nezvládnutí. Vždy záleží na konkrétním pacientovi, lékaři a druhu vyšetření. Současná medicína umožňuje použití různých postupů, včetně léků tlumících bolest, tak, aby pacient netrpěl.

MUDr. Radim Bužga
Specialista v oboru gastroenterologie,
hepatologie a digestivní endoskopie.

Maškarní bál Šibřinky v domově důchodců ve Frenštátě p. R.

Jako loni, tak i letos jsme v našem domově pro klienty uspořádali Maškarní bál „Šibřinky“, který se konal v únoru. K poslechu a k tanci nám zahrál Valašský soubor „Radhošť“, který měl pro nás připravené i menší taneční vystoupení. V průběhu plesu si klienti mohli zatančit, zakoupit si koláčky, koláče a jiné občerstvení a také vyhrát některou z cen z bohaté tomboly. Samozřejmě jsme nezapomněli i na vyhodnocení nejlepší masky, kdy na prvním místě se umístila paní Richtrová jako „Nevěsta“, na druhém pan Novák jako „Černokněžník“, na třetím pan Kvietok jako „Pirát“, na čtvrtém pan Šnejdrla jako „Vodník“, na pátém pan Lhotský jako „Král“.

Největším překvapením bálu však bylo pro klienty uzené selátko, na kterém si všichni pochutnali.

Atmosféra byla výborná a všichni se dobře bavili

Touto cestou chceme poděkovat Valašskému souboru „Radhošť“, našim sponzorům, díky nimž jsme mohli pro klienty vytvořit bohatou tombolu a ostatním, kteří nám s přípravami na Maškarní bál pomáhali.

Škarková Martina, DiS.
sociální pracovnice

VÁŠ PŘÍBĚH

Sáhla na mě smrt

Je zdrcující pro každého člověka číst zprávy o každodenních neštěstích na silnicích nebo na pracovištích. Silnice jsou doslova hromadným hrobem pro účastníky provozu. Při čtení informací o ztrátách na životech jsem si vzpomněl, že i já jsem se díval smrti do očí, a že i já jsem mohl být předmětem novinové zprávy o neštěstí, tentokrát na dole.

Bylo to v době věhlasné údernické éry, kdy jsem jako neznalý mladík - brigádník, pracoval na dole Trojice, jejíž těžní věž byla tenkrát ještě dominantou Slezské Ostravy. Pro člověka, který nikdy nepřišel do styku nějakým způsobem s podzemím či hlubinnou těžbou černého uhlí, bude asi práce v dole nepředstavitelná. V jedenáctém patře v hloubce přes 900 metrů se dobývalo uhlí pro vedlejší koksovnu ve slojích jejichž výška, neboli mocnost, čítaly 60 centimetrů. V takových poměrech byl problém se vleže otočit s lopatou a nahodit vytěžené uhlí na dopravník. Přitom denní norma na hlavu představovala vytěžení 50ti metráků kvalitního uhlí. Nebylo vůbec zvláštností po ranním doplazení na pracoviště, že toto nebylo vůbec přístupné a pro práci schopné. V tom případě nezbylo než nejprve odklidit kamení ze zborceného stropu. Je pravdou, že za čas práce v dole jsem si zvykl na různá nebezpečí náhlého uvolnění kamenného stropu, i když tento byl zajišťován dřevěnými stojkami. Ta hloubka přes 900 metrů pod zemí naháněla hrůzu, nemohla však odrazovat od každodenní těžby. Každé nepředvídané větší uvolnění horniny ze stropu představovalo rozdrčení všeho živého.

To si ale nikdo nemohl připouštět, protože povinnost vykonat práci byla silnější. Pár dnů před ukončením brigády na dole Trojici jsem zažil nepředstavitelnou hrůzu v podobě náhlého zborcení stropu mého tehdejšího pracoviště.

Vzpomínka na ten okamžik, kdy jsem se díval smrti do očí mě ještě dnes děsí.

Pracovištěm se ozval ohlušující třeskot padající horniny ze stropu. Nepopsatelná tlaková vlna, doprovázená závalem děsivého prachu, mě přivedla do stresového bezvědomí. Dodnes nevím, co mě v té hrůze přivedlo k životu. Byl to snad doznívající rachot padajícího kamení či podvědomá vůle ty hrozné okamžiky přežít. Naštěstí, ke zborcení stropu došlo až za dřevěnými podpěrami chránícími prostor pracoviště. Bylo to opravdu životní štěstí. V každém případě při následném setkání s vyděšenými spolupracovníky, kteří mě pokládali za mrtvého, zavaleného hromadou kamení, bylo na místě vyslovit společně historický havířský pozdrav "zdař bůh" a poděkovat smrti za projevené milosrdenství.

Ing. Antonín Mitáš, Havířov

Jak se zachovat při vzniku povodně?

O výsledku síly vodního živlu jsme se všichni v uplynulých několika letech přesvědčili při ničivých povodních na Moravě a i v Čechách. Voda je základem života na zemi, ale i nespoutaným živlem, proti kterému je třeba se účinně a preventivně bránit. Hospodářskou činností člověka došlo k výrazným změnám v rázu krajiny. Byly osídleny oblasti v místech, která patřila v minulosti do záplavových území. Vyšší půdní eroze, v důsledku intenzivní zemědělské činnosti, těžby lesů, snížení podílu lužních lesů a porostů, změna klimatu a řada dalších vlivů způsobují, že voda není v těchto oblastech absorbována, nýbrž při přivalových deštích či tání sněhu velmi rychle odtéká do koryt potoků a řek.

Důsledkem jsou povodně (přírozené) vznikající přechodným výrazným zvýšením hladiny vodních toků nebo jiných povrchových vod, při nichž voda zaplavuje území mimo koryto vodního toku.

Úkoly k ochraně před povodněmi na daném území řeší povodňové komise, které zřizují orgány státní správy a obce na základě zprac. povodňových plánů.

Rozsah prováděných opatření při řešení ochrany před povodněmi a vývoj povodňové situace na území je určován třemi stupni: I. stupeň - **stav bělosti**, nastává při nebezpečí povodně; II. stupeň - **stav pohotovosti** je stav, kdy nebezpečí povodně přerůstá v povodeň; při III. stupni - **stavu ohrožení**, dochází k nebezpečí vzniku škod velkého rozsahu, ohrožení životů a majetku v záplavovém území. Informace o vyhlášených stupních podávají povodňové komise, lze je získat i ze zpráv hromadných sdělovacích prostředků a u správců vodních toků.

V případě ohrožení nebo při vzniku povodní je obyvatelstvo varováno varovným signálem sirén „Všeobecná výstraha“, u elektronických sirén s pokračující slovní informací „Nebezpečí zátopové vlny.“ Dále budou občané průběžně informováni o situaci sdělovacími prostředky, místními rozhlas apod.

Vyhlášení jednotlivých stupňů povodňové aktivity určuje činnost obyvatelstva na povodni zasaženém území. Při vyhlášení stavu pohotovosti je potřebné neustále sledovat vývoj povodňové situace v hromadných sdělovacích prostředcích a zjišťovat informace o způsobu a místě případné evakuace.

Dále aktivně se zapojit do ochrany před povodni dle pokynů povodňových komisí, policie a záchranářů, připravit si pytle s pískem a další těsnící materiály na utěsnění nízko položených dveří, oken a odpadních potrubí u rodinných domků. Při vyhlášení stavu ohrožení je nutné zaměřit se na přípravu evakuačního zavazadla pro celou rodinu, přemístit potraviny, nebezpečné látky a cenný nábytek do vyšších pater domku, připravit vyvedení hospodářských zvířat, odstranit nebo řádně zajistit snadno odplavitelný materiál, zabezpečit dům nebo byt a připravit rodinu a domácí zvířata k evakuaci. Při vyhlášení evakuace je potřebné zabezpečit dům nebo byt. To představuje vypnout hlavní uzávěry plynu, vody, el.proudu, zabezpečit okna a dveře. Dále je potřebné zajistit skladované nebezpečné látky před možným únikem do vody. Jakmile je dům takto zajištěn, přesuňte se s evakuačním zavazadlem do prostoru shromaždiště k evakuaci. Nezapomeňte upozornit sousedy a v případě potřeby jim pomoci při evakuaci.

Vznikne-li povodeň působením jiných vlivů, např. protržením hráze vodního díla nebo vypouštěním vodního díla při nouzovém řešení kritické situace na tomto díle, jde o povodeň zvláštní. Hlavní činností při vzniku této povodně je zahájení okamžité, rychlé a úplné evakuace osob a zvířat z ohroženého území. Mějme vždy na paměti, že v tomto případě nejde o obyčejnou povodeň, že největší hodnotu má lidský život a zdraví a až potom záchrana majetku.

Povodním se v budoucnu jistě nevyhneme. Proto se snažme popsanou činností zmírnit její důsledky při ochraně majetku zdraví a života svého a svých spoluobčanů.

Ing. Josef Brettschneider
HZS Moravskoslezského kraje

Hypotéky na míru všem potřebám a chutím!

S hypotékou je to jako s dobrým jídlem.
Skutečný specialista je dokáže připravit na míru všem potřebám a chutím.
Hypoteční banka – my se specializujeme jen na hypoteční úvěry.

Pobočka Ostrava, t 596 111 205, 596 111 217, 596 117 745

Kontaktujte nás

- modrá infolinka 844 111 174
- info.os@hypotecnibanka.cz
- www.hypotecnibanka.cz

Hypoteční banka

ZKRAŤTE SI CESTU DOMU

PŘEDSTAVUJEME

Hrušovské rekviem

V písemných pramenech se setkáváme se vsí Hrušov asi z roku 1256, kterou český král Přemysl Otakar II. a opolský kníže Vladislav stanovili státní hranici mezi Moravou a sousedním Opolskem. Až do poloviny 19. století byl Hrušov zemědělskou vsí. Dosavadní klidný život přerušila industrializace Ostravska. Objevení uhlí a zahájení kutání v roce 1838, dále spojení obce železnici v roce 1847 a výstavba průmyslových závodů byly hlavními stimuly rozvoje Hrušova. Rychlá industrializace vyvolala velkou potřebu pracovních sil a proto nastal příliv pracovníků z Moravy, Slezska a Haliče. Dne 12. září 1908 se stal Hrušov císařským rozhodnutím městysem. K Moravské Ostravě byl Hrušov připojen 1. července 1941.

V Hrušově byl velký kulturní, sportovní a společenský život. Sokol měl své hřiště, koupaliště, tenisové kurty, koncertní pavilon, hřiště pro atletiku a pro českou házenou. Pro cvičení využívali Sokolové tělocvičnu měšťanské školy, která sloužila i pro zkoušky pěveckého sboru. Velmi pěkné hřiště měla i Dělnická tělovýchovná jednota (DTJ) a menší cvičiště i katolický Orel. Svou klubovnu měli pro schůzky skauti. Do sportovní historie se zapsal i Český veslařský klub, který měl velmi bohatou činnost. Mezi přední kluby Ostravska patřili i hrušovští fotbalisté.

Pokud jde o kulturní činnost, převažovala ochotnická divadelní představení, loutková představení, koncerty a veřejná vystoupení pěveckého sboru. Nedaleký Laněk lákal k vycházkám nejen za pravěkými vykopávkami, ale i pro nádhernou přírodu a velmi pěkný pohled na Ostravu a okolí. Spojení s tehdejší Polskou Ostravou obstarávala od 9. ledna 1904 úzkokolejná parní dráha, která byla v roce 1913 elektrifikována. V určitém období převládala také uhlí z Dolu Trojice do hrušovských průmyslových podniků. Později byla úzkokolejná dráha zrušena a nahrazena trolejbusy.

Od 16. století měl Hrušov dřevěný kostelík, který byl zasvěcen sv. Maří Magdaléně. Ten byl pro velmi špatný stav zbourán v roce 1942. Zděný kostel se začal stavět v roce 1886 a o tři roky později byl zasvěcen sv. Františkovi a sv. Viktorovi. Varhaníkem zde byl také několik let otec zpěvačky Marie Rottrové.

Hrušov proslavili i jeho rodáci, např. člen Smetanova kvarteta Lubomír Kostecký, herec Vlastimil Brodský, zpěvačka Marie Rottrová, hokejista Ladislav Staněk, malíř Milan Zezula, herec Karel Fiala a další.

Hornická historie Hrušova začala v roce 1838, kdy bylo zahájeno hloubení mělké jámy Hrušovského dolu, kde se těžilo v letech 1854 - 1876. Ten měl hloubku jámy pouze 91 metrů. Dalším dolem byl Důl Albert, který těžil v letech 1850-1876. Ten měl již hloubku jámy 192,2 metrů. Nejvíce se do historie zapsal Důl Hubert, který byl majetkem bratří Kleinů.

Z historických záznamů vyplývá, že těžba na tomto dole probíhala v letech 1855-1966. Těžní jáma dosáhla hloubky 568,7 metrů. V roce 1946 byl důl přejmenován podle sovětského

úderníka na Důl Stachanov. K dolu patřila v letech 1911-1992 větrná jáma, která je dnes navržena jako Národní kulturní památka ČR k zapsání do Seznamu UNESCO.

V minulosti výstavná čtvrť je dnes nevábou periferií města Ostravy. Částečně se na dnešním stavu podepsala komunikace, která vede z Ostravy do Bohumína a rozdělila Hrušov na dvě části. Hlavní příčinou však je důsledek katastrofální povodně v roce 1997, po níž se řada domků již nedala opravit a původní obyvatelé Hrušov postupně opouštěli.

Rodáci a přátelé Hrušova se dosud scházejí a na těchto setkáních vzpomínají na své mládí a na dřívější časy, které prožívali v tehdy velice pěkném prostředí.

Ing. Věra Fialová

Zdroj: vzpomínky prof. Ludvíka Barana, výňatky z knihy „Dějiny Ostravy“ z roku 1967 a „Sborníku Klubu přátel Hornického muzea OKD“ č. 2 z roku 2002.

Udělejte něco pro své zdraví jeďte s námi - uvidíte, že se spraví !

Nabízíme léčebné pobyty:

- ✍ **Velký Meder (Čalovo)** - 6ti/5ti denní pobyt v hotelu s „prasa párty“ (80 m od nového vodního areálu), ceny od 2 995 Kč
- ✍ **Mariánské lázně** - 7mi denní pobyt v hotelu Evropa (cena od 3 450 Kč), termín 14.-20. 10.
- ✍ **Zakopanė (Koscielisko)** - 6ti denní pobyt na úpatí polských Tater (cena od 3 590 Kč), vhodné i pro ty méně fyzicky zdatné, nový aquapark
- ✍ **Turčianské Teplice** - 7mi denní pobyt, léčebné procedury (cena od 3 990 Kč), nový aquapark, léčivá voda s obsahem 1524 Mg/l vody
- ✍ **Františkovy lázně** - 6ti denní pobyt v lázeňském městě (cena od 3 790 Kč), nový aquapark !
- ✍ **Maďarsko - ZALAKAROS, BÜKFÜRDŐ** 7mi denní pobyt v aparthotelu v blízkosti termálních bazénů (ceny od 4 590 Kč)
- ✍ Jednodenní zájezdy do překrásných polských zahrad s možností levných nákupů květin (denně od 12.-20.5.)

Autobusovou přepravu pro Vás zajišťují luxusní autobusy
firmy ČESPOL, spol. s r.o. z Ostravy-Hošťálkovic

Na požádání zašleme nabídku naší agentury
RENATA: tel., fax: 596 628 239, Mobil 603 585 344,
e-mail: renata.calova@volny.cz

Připravíme Vám dle
Vašich požadavků a přání i zájezdy 1-2-3 denní.

Vydává Společnost senior, obč. sdruž., za přispění grantu
Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, Statutárního
města Ostravy a Měst. obvodu Moravská Ostrava a Přívoz.
Zodpovědný redaktor: Ing. Ludmila Holubová
Redakční rada: MUDr. Blanka Malá, Mgr. Pavla Pešatová,
Ing. Lubomír Pásek, MUDr. Hugo Přibyl, Ph.D.,
Marie Kalinová, Ing. Jiří Muladi, Hana Juračáková
Registrační značka MK ČR E 14221
Adresa redakce: Společnost senior, Na Jízdárně 18,
702 00, Ostrava 1 IČO 265 95 982
Tel.: 728 466 105, 606 475 522
e-mail: info@seniortip.cz
www.seniortip.cz

G - centrum v městském obvodu Ostrava - Jih se skutečně podařilo

G - jako Gabriel. Právě jméno tohoto archanděla má v názvu charitní středisko v Zábřehu, které bylo v únoru slavnostně předáno firmou Tchas do užívání.

„Je to moc pěkné dílo, které vzniklo především zásluhou měst. obv. Ostrava-Jih,“ uvádí ředitel Charity Ostrava Martin Pražák. „Zároveň jsme podepsali smlouvy o vypůjčení prostor tohoto střediska pro naše sociální aktivity.“

V praxi to znamená, že zde je v provozu např. Denní centrum pro osoby s Alzheimerovou chorobou. Od sedmi do osmnácti hodin v něm dostávají patřičnou péči lidé, kteří by jinak nemohli zůstat sami doma. „Bohužel, kapacita tohoto centra je

omezena na patnáct osob, takže jsme museli zavést pořádk,“ dodává Martin Pražák. Další prostory zde získal také Klub seniorů a mateřské centrum Klubíčko.

Se zajímavým programem rehabilitace pro osoby s duševním postižením přišlo navíc do střediska občanské sdružení Anima. O co jde? „Lidé s duševním přepnutím organismu nejsou sice postiženi ztrátou intelektu, ale mají velmi oslabenou vůli k životu,“ vysvětluje ředitelka tohoto sdružení Drahomíra Kusá. „Mají snížené sebevědomí a podstupují sebetřýzeň, přičemž se izolují vůči okolí. Právě pro tyto lidi máme připraven program, v jehož rámci budeme seniorům pomáhat s různými službami. Taková forma mezilidských vztahů a kontaktů se ukázala být jednou z nejvhodnějších metod pro znovuzачlenění duševně postižených lidí do společnosti. Máme v tom několikaletou praxi a pro toto středisko už je připraveno osm klientů.“

Na volnočasových aktivitách pro seniory se v G centru bude podílet Společnost senior. „Charita Ostrava se na nás obrátila, zda bychom jí dokázali v tomto směru pomoci,“ říká předsedkyně obč. sdružení Blanka Malá. „Zkušenosti máme a ochotu také, čili rádi pomůžeme. Ale faktem je, že některé věci se budou muset ještě organizačně doladit.“

Úkolem mateřského centra je poskytnout rodičům na mateřské dovolené možnost trávit čas ve společnosti dalších dospělých i dětí předškolního věku. A zatímco si děti budou hrát, rodiče se budou moci věnovat tvořivým programům, jako je třeba malba na sklo, výroba dekorací, šití apod. (di)

Prvním českým výrobkem, kterému Brusel přiznal takzvanou ochranu zeměpisného určení, jsou štramberské uši. Tento název mohou nyní užívat pouze výrobci kornoutových perníků ze Štramberku.

Evropská unie uznala štramberské uši

Věra Michnová

„Koncem minulého roku uplynula lhůta pro podání námitek k žádosti o ochranu označení „Štramberské uši“. V uvedené lhůtě žádné námítky nepřišly, takže ochrana je již platná,“ řekl poslanec Evropského parlamentu Jan Březina.

Město nyní eviduje osm výrobců štramberských uší. Ti musejí mít bydliště i výrobu ve Štramberku a za licenci radnici platí. Všichni výrobci pečou pochoutky ve svých malých rodinných pekárnách a o rozšíření výroby zatím neuvažují.

Název štramberské ucho pochází z legendy staré několik století. Roku 1241 čelil Štámberek rabování vojska mongolských Tatarů. Když už místním lidem, usídleným na nedaleké hoře Kotouč, docházely síly i zásoby, jako zázrakem se stáhla temná mračna a propukl prudký déšť. Nepřátelský tábor spláchna povodeň a po Tatarech zbyly jen pytle s ušima, jež utínali svým odpůrcům.

„Úspěch značky štramberských uší v Evropské unii je dílem mého předchůdce, Jana Sochy,“ říká starostka města Štámberek Věra Michnová. „To on v roce 2002 podal žádost do Bruselu a my teď sklízíme ovoce jeho prozíravého jednání. Pod jeho vedením se městu vůbec dařilo, byl oblíbený a hodně toho udělal. Přestože byl opět zvolen starostou, na funkci rezignoval s tím, že si chce odpočinout. Nyní je na Novém Zélandu, ale stejně si myslím, že se jednou do starostenského křesla vrátí,“ dodává paní Michnová.

Nutno přiznat, že takové chvalozpěvy se na starostu hned tak neslyší. A jestli chcete ochutnat vlastnoručně vyrobenou pochoutku s vůní medu a koření, kterou Jan Socha proslavil v Evropské unii, tady je recept (ovšem nezaručený): kilo hladké mouky, 4 hvězdičky badiánu, 1 prášek do pečiva, 25 hřebíčků, 20 dkg medu, balíček mleté skořice, balíček anýzu, kilo cukru, vejce a citrónovou kůru.

Postup:

na vále zpracovat těsto a nechat až dva dny odpočívat. Tence vyválet, vykrajovat kolečka, plechy hodně podmašťovat. Pak po jednom vytahovat z trouby a rychle je stáčet do kornoutů. Pro pěkný tvar je dáváme do vhodné skleničky. Z kila těsta je asi 120 uší. Dobrou chuť. (di)